

توانا بودهرکه دانا بود

دانشگاه تبریز

دانشکده پزشکی

پایان نامه :

برای دریافت درجه دکتری از دانشگاه تبریز

دانشکده پزشکی

موضوع :

((عوارض همی دیابیت قندی))

استاد راهنما :

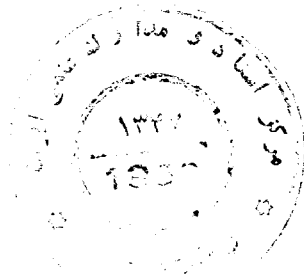
دکتر حسن نظریان

شماره پایان نامه

سال تحصیلی ۴۸ - ۱۳۴۷

نکته :

احمد - فرزاد

تقدیم به : پدرم

که از محبت‌های بی‌غایب آنها همیشه برخوردار بودم -

۵۷۹۱

تقدیم بسند : استاد ارجمند - دکتر سید حق نظریان
که راهنمایی این پایان‌نامه را
به عهده داشتند.

تقدیم بسے :

سہ دوستان و اقوام کہ مراد تحصیل علم

مفوق بوده اند .

وبلاخره .

تلايم به :

همهويانم . نسرين

xxxxxxxxxxxx

((مفرجات))

۱	تفصیح چشم
۹	دیابت
۱۴	عوارض چشمی دیابت
۱۶	آزارهای عفونی مربوط به چشم بعلت دیابت .
۱۶	اختلالات انکسار .
۱۸	اختلالات عنبیه .
۲۰	تضخیرات عدسی و آب مروارید دیابتی .
۲۵	آزارهای عنبی چشم .
۲۸	تضخیرات شبکیه
۳۵	رتینوپاتی دیابتی مشترک با مختلط .
۳۸	لیپومی رتین
۳۹	هیستوسیتولسوز رتینیت دیابتی .
۴۱	پاتوزنی و لاسرن بیدایمن رتینوپاتی دیابتی .
۴۴	پیش آگهی .
۴۵	درمان .
۴۷	ابسترواسیون ها
	منابع

مقدمه :

همایان نامه ای که به ما خواننده محترم اراجیه میفود حاصل کویستی چند ماهه فردی است که با تمام علاقه آنرا بر عتبه تحریر در آورده ولی متاسفانه به علل اشکالات متعددی که همگان از آن مطلعیم نظیر نبودن کتاب کافی - ندانستن کامل زبانهای خارجی و بالاخره عدم امکان تعقیب بیماران و وسایل کافی جهت تعیین قطعی آنها - آنطور که باید و بایست میباید به اصطلاح خوب از کار در نیامده ولی بقول سعدی :

« جان استواز صحبت جانان در بیخ نیست اینم که دست میدهد اینسار میکنم »
در مورد مساله تعقیب بیماران که فوقالاعاره کردم در پایان این دیباچه ملاحظه میفرمایید که از قریب ۱۰ اویسرواسهون عده ای که فائده اریجی هستند وعده ای دیگر هم که اریجی داشتند برای مامیوسر نبود که بیشتر بیماران را دنبال کنیم تا بتوانیم لاقیل - نتایجی را که لازم است بگیریم . بهر حال مقصود این بوده که نقایصی را که ملاحظه میفرمایید به دیده اغماض نگریسته و همه آنها را به نگارنده مربوط ندانید . در پایان لازم میدانم از همکاری استاد ارجمند دکتر سرحق نظریان و راهنماییهایی بی دریغ ایشان تشکر نمایم . -

خرداد ماه ۱۳۴۸

احمد - فرزاد

((تفسیر چشم))

چشم عضو اصلی حس با صره و از چند قسمت ذیل درست شده است :

۱- کلاه چشم - که از چهارهای فوقانی - تحتانی - داخلی و خارجی قاعده و راس تشکیل شده اند اس حفره چشم عصب اپتیک و عریان چشمی وارد و در پیچش از آن خارج میشود .

۲- کره چشم - کره چشم کره ای است نامنظم با قطر قداسی خلفی ۲۵ میلیمتر و قطر عرضی ۲۳ میلیمتر بوزن ۷ تا ۸ گرم که تفاوت آن بواسطه وجود نقصان مایع داخلی آن میباشد و از دو قسمت جدارها و محتویات آن درست شده است .

جدار کره چشم دارای سه قسمت میباشد :

الف - غشاء خارجی یا لیفی که از صلبیه و قرنیه درست شده است .

ب - غشاء میانی که عضلانی عروقی است .

پ - غشاء درونی یا عنبیه که همان شبکیه است . محتویات کره چشم شامل عدسی

مایع زلالیه و مایع زجاجیه میباشد .

صلبیه - که پنج ششم خلفی پرده لیفی را میسازد و دارای دو سطح خارجی و داخلی

و دو سوراخ قدامی و خلفی میباشد روی سطح خارجی و در عضلات تراست چشم در اطراف قرنیه و وتر عضله مایل بزرگ در قسمت خلفی و فوقانی و خارجی سرانجام و در عضله مایل کوچک بقسمت خلفی تحتانی و خارجی ملبیه می‌چسبد بعلاوه روی آن سه دسته سوراخ قدامی (محل عبور عروق موگانی) میانی (محل عبور وریدهای Verticillous) و خلفی (محل عبور عرایین و اعصاب موگانی) وجود دارد . سطح داخلی روی پسرده زهری که بنام مشیمه است تکیه دارند سوراخ قدامی محل تبدیل ملبیه به قرنیه است و در حد فاصل این دو قسمت مجرای Schlemm محل عبور مایع زلاله کسراور گرفته است سوراخ خلفی محل عبور عصب باصره است .

قرنیه x ادامه ملبیه در جلو شفافتر شده و نام قرنیه بخود می‌گیرد سطح قدامی آن محدب سطح خلفی مقعر قطر قائم آن ۱۱ میلی‌متر قطر عرضی ۱۲ میلی‌متر و ضخامت آن در اطراف ۱ میلی‌متر و در وسط ۰/۸ میلی‌متر است ساختار آنسی از پنج طبقه درست شده که از جلو بعقب اول طبقه پوششی قدامی که دنباله طبقه پوششی ملتحمه چشم است دوم تینه الاستیکی قدامی یا غشاء بومان سوم نسج مخومی قرنیه که شامل الیاف همبند و طولیهای سطح مابین آن و گویچه‌های سفید میباشد

چهارم تیغه الاستیکی خلفی یاغشاء = Descemet = پنجم طبقه پوقفی خلفی که فقط يك رديف سلول دارد .

پسرده عضلانی عروقی : از مشیمیه در اغلب منطقه موگانی در وسط و جنبه در جلوتفکیک یافته است .

مشیمیه = Choroid : بین صلبیه و شبکیه قرار گرفته و دو سوم خلفی کره چشم

را اغفال میکند دارای سطح خارجی است که روی طبقه وسیله = *Lamina fusca*

چسبیده سطح داخلی سیاه و روی شبکیه تکیه دارد . سوراخ قدامی پسرده

Orra serrata که دنباله آن تنه موگانی را تشکیل میدهد سوراخ خلفی آن محصل

عبور عصب باصره است . از چهار لجه مشیمیه درست شده که از خارج پسرده

داخل :

- ۱ - تیغه نازک که از الیان همبندی درست شده .
- ۲ - طبقه عروقی درست .
- ۳ - طبقه عروق شریکه .
- ۴ - پسرده عفسان .

خون‌غریانی شبیهه از برای بین موگانی کوتاه و خلفی و حلقه بزرگ‌غریانی عنبیهه
 تا من می‌غود و دریده‌های به و رید عینی غم می‌غود لنفاتیك بلفای T o n o n =
 در بالای طبیهه غم می‌غود و از اعصاب موگانی غاچه‌هایی می‌گیرد .

منطقه موگانیسی : Zone Ciliale که دارای سه سطح میباشد خارجی
 که مجاور طبیهه است داخلی یا خلفی که از زوایید موگانی درت شده و سطح قدامی .
 از نظر ساختمانی منطقه موگانی از عضله موگانی و زوایید موگانی درت شده است خون
 غریانی خود را از حلقه بزرگ‌غریانی عنبیهه دریافت کرده و خون و رید، ای را به عیبکه
 و ریدی شبیهه و دریده‌ها به عضلاتی میریزد ضمناً از اعصاب موگانی هم غاچه‌هایی
 می‌گیرد .

عنبیهه : Iris - دارای دو سطح قدامی و خلفی است که سطح قدامی آن
 حد خلفی اطاق قدامی چشم را میسازد و رنگ آن در نژادهای مختلف متفاوت است . سطح
 خلفی مقعر و بسیار نازک قسمت مرکزی آن با عادی و قسمت محیطی ای با زوایید موگانیسی
 مجاور است از نظر ساختمانی پنج طبیهه دارد که از جلو به عقب از طبیهه پوقعی قدامیسی
 نسج مخصوص عنبیهه (سلولهای رنگین و عروق) عضله تنگ‌کننده عنبیهه - عضله

کفادکننده عنبیه و لبه پوقعی خلفی درت عدسه است هر بانها از حلقه عریانی
 بزرگ عنبیه وریدهایش به وریدهای موگانی منتهی عروق لتفاوی آن با طساق
 قداسی مهریزد و از عصب موگانی همداه میگردد .

شبکیه Retine : داخلی ترین سوره کرهچم میباعد که از جمیع
 عسفن الهان آن عصب با صره ایجاد میفود و فامل قسمت خلفی با عنبیه واقعی
 و قداسی کلهفوم جنینی خود را حفظ کرده و سطح درونی جم سلهبر و سطح خلفی ایروس
 را فرس میکند . در عنبیه واقعی باید متذکر عدکه دو سطح خارجی و داخلی دارد سطح
 خارجی روی مشیمیه فقط تکیه میکند ولی بآن نمی چسبد داخلی که مجاور زجاجیه
 بوده و دارای Papille ولکه زرد میباعد . پاهسی محل اجماع الهان عصب
 با صره بوده سه میلیمتر در داخل و یک میلیمتر بالای قطب خلفی کرهچم میباعد
 و طساق فرورفته و از میانش شریان و ورید مرکزی عنبیه عبور میکند . لکه زرد
 کاملاً در قطب خلفی کرهچم قرار گرفته و بیضی شکل است و وسط این هم فرورفته است .
 عنبیه از ۱۱ طبقه درت عدسه که از خارج بداهن : ۱ - نسج پوقعی همگمان دار با
 سلولهای اسفوانه ای ۲ - طبقه سلولهای مخروطی و میله ای Cones et Batonnets

- ۳ - غشاء محدودکننده خارجی ۴ - طبقه دانه دار خارجی ۵ - طبقه مقبک خارجی
 ۶ - طبقه دانه دار داخلی که از طولهای دو قطبی نرمت عمده ۷ - طبقه طولهای
 یک قطبی ۸ - طبقه مقبک داخلی ۹ - طبقه طولهای چند قطبی که فقط یک
 ردیف هستند ۱۰ - طبقه الهاف بصری ۱۱ - طبقه محدودکننده داخلی .
 شبکته از خون سرخرگی عریان مرکزی شبکته تغذیه کرده و خون وریدی آن را ببرد -
 مرکزی شبکته میریزد که از آنجا به سینوس کاورنومنتی می رود .

محتویات کره چشم : از جلو به عقب شامل زلالیه . عدسی
 و زجاجیه میباشد .
 x x x x x x x x x x x x

الف - زلالیه : مایعی است بهرنگی که بین قرنیه و عدسی را پر میکند
 و وسیله زوایا به مویکانی ترشح شده از راه سوراخ مردمک با طاق قدامی چشم میباشد
 سپس از راه کانال هلم بورسدهای زلالیه ای ختم میشود که وریدهای زلالیه ای
 به وریدهای بزرگ اطراف کره چشم منتهی میشوند .

ب - عدسی : که محدب الطرفین در عقب غنچه و جلوی زجاجیه قرار
 دارد قطر عمودی آن ۹ - ۱۰ میلیمتر و ضخامت مرکزی ۴ - ۵ میلیمتر و ۲۰

ساعتی گرام وزن دارد دارای سطح قدیمی و خلفی و یک محیط میبایست هماع آن نهنسما .
 سطح قدیمی ۱۰ میلیمتر و مجاور مردك، سطح خلفی عنجبه و زوایب موگانی است مرکز
 این سطح تا سطح خلفی قرنیه ۲ - ۲/۵ میلیمتر فاصله دارد . سطح خلفی عدد سی مطب تر
 از قدیمی و هماع آن عنایبی ۶ میلیمتر این سطح مجاور زجاجیه و مرکزی نالکه نزد ۶
 میلیمتر فاصله دارد . محیط محل تلاقی دو سطح قدیمی و خلفی و روی آن عده ای از
 الیاف زمین متصل میشود ساختمان عدد سی شامل کپول عدد سی یا کریستالو عیسید
 که قدیم و خلف قسمت مرکزی عدد سی (هسته) را میپوشانند . الیاف زمین
 که باعث نگاهداری عدد سی در محل خود میشوند بازنه گروه الیاف موگانی عدد سی .
 موگانی زجاجی . و موگانی موگانی درست شده است . باید دانست که الیاف
 نامبرده در اطراف عدد سی از یکدیگر دور شده فضای بنام $\text{Hanover} =$
 بوجود میآورند همچنین بین الیاف چسبیده به عدد سی رشته هایی که به زجاجیه متصل
 میشود مجرای petit درست میشود . عدد سی فاقد عروق و اعصاب میبایست و مواد
 غذایی را از طریق اسبوز کسب میکند و پس از تغذیه مواد غیر مفید آنرا به مجرای
 پخی میفرستد که از آنجا وارد اطراف خلفی چشم میشود .

۴ - زجاجیه : ماهی است لزج و غلیظ که تمام حفره واقع در خلف سف
 عدسی را پر میکند و در حقیقت بعکس کره ای است که در نتیجه فشار سطح خلفی عدسی
 حفره ای در آن بوجود آمده که ناصب حفره *Patellaris* میباشد ساختمان
 از دو قسمت درست شده اول عظام عینه ای شکل که زجاجیه را در بر میگیرد دوم مایع
 زجاجیه که داخل عظام عینه ای قرار دارد و لاغنی است و در ضخامت آن مجرای کلوکه
 انبساطی تا عدسی کشیده شده است در دوره جنینی از آن جریان زجاجیه عبور میکند
 ولی نزد اعصاب بال از آن لخته عبور میکند .

گذشته از قسمتهای فوق که شرح داده شد کره چشم دارای ۲ عضله میباشد که برای
 حرکت کره چشم و پلکها بکار رفته و عبارتند از :

- ۱ - عضله بالابرنده پلک فوقانی .
- ۲ - عضله مایل بزرگ .
- ۳ - عضله مایل کوچک .
- ۴ - چهار عضله راست فوقانی . تحتانی . داخلی و خارجی .

x*x*x*x*x*x*x*x*x*x